

१-७ पञ्च प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्ठकात् चित्वा लिखत । प्रत्येकं एकैकः अङ्कः ।

१ - ७ वरलयुग्मे चोपाद्यज्ञात्मीये ५ ग्रन्थान्तरे उत्तरे श्रवणेत्रीये तीर्त्तब्रह्मद्वयात्माकुम्हारे, ऐसे उप्पादि वीरो, $(5 \times 1 = 5)$

1. सिद्धार्थस्य पिता कः ?

(शुद्धोदनः, चाणक्यः, सुपुत्रः)

2. यतिवर्यः - समानपदं किम् ?

(कविश्रेष्ठः, सन्यासिश्रेष्ठः, गुरुश्रेष्ठः)

3. सूर्याय सङ्कल्पितम् अलोकसामान्यं मन्दिरं कुत्र ?

(अजन्ता, काशी, कोणार्कः)

4. सङ्गणकीयभाषाविज्ञाने कस्या भाषायाः प्रमुखं स्थानं कल्पितम् ?

(संस्कृतम्, मलयालम्, आङ्ग्ललेखम्)

5. कौटिल्यशिष्यः कः ?

(चन्द्रगुप्तः, नन्दः, चन्द्रनदासः)

6. क्रोधात् किं संभवति ?

(सृतिविप्रमः, सम्पोहः, बुद्धिनाशः)

7. मनोनियन्त्रणार्थम् अष्टाङ्गानि निर्दिष्टानि । कुत्र ?

(महाभारते, रामायणे, योगसूत्रे)

8-9 प्रश्नेषु द्वयोः उत्तरम् उदाहरणानुसारं लिखत । प्रत्येकं द्वौ आहौ ।

8 कृतात्मा 9 वरेण्यम् चेष्टापूजालैलूद उत्तरम् उपरागवाक्यानुसारी अधिकृतात्मा.

2 ग्रन्थात् वित्तम्.

(2 × 2 = 4)

8. उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखन ।

उदाः - तथापि - तथा + अपि ।

(क) कदापि - _____ + _____ ।

(ख) केनापि - _____ + _____ ।

9. उदाहरणानुसारं सन्धत ।

उदाः - संयमनम् + अपि = संयमनमपि ।

(क) - परिवर्तनम् + अपि = _____ ।

(ख) - शासनम् + अपि = _____ ।

10-13 प्रश्नेषु त्रयाणां उत्तराणि लिखत । प्रत्येकं त्रयः अङ्कः ।

10 गुणात्मा 13 वरेण्यम् चेष्टापूजालैलूद तीक्ष्णं मुलाणाम्बृतात्मा उपरागवाक्यात्मा.

3 ग्रन्थात् वित्तम्.

(3 × 3 = 9)

10. उदाहरणानुसारं वाक्यद्वयं योजयत ।

उदाः - अमेया पुस्तकं पश्यति । पाठं वाचयति ।

अमेया पुस्तकं दृष्ट्वा पाठं वाचयति ।

(क) गणेशः विद्यालयं गच्छति । पाठं पठति ।

_____ |

(ख) आद्रा गानं शृणोति । नृत्यं करोति ।

_____ |

(ग) देवः स्नानं करोति । मन्दिरं गच्छति ।

_____ |

11. “को हेतुः ?” इति पाठभागमनुसृत्य पेटिकातः पदानि उपयुज्य वाक्यनिर्माणं कुरुत ।

किञ्चिन्त्कालम्	मया	कुर्वन्तः ।
एतत् सर्वम्	कर्माणि	उपविशामि ।
अतिकठिनानि	तूष्णीम्	दृष्ट्वा ।

12. अथः प्रदत्त गद्यभागं पठित्वा कृत्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्त पदानि चित्वा लिखत ।
 श्रीनारायणगुरुदेवस्य भूतदयालुतां ज्ञात्वा सः न्यायाधीशः उपक्षेपं तिरस्कृत्य चोकल्पं स्वेच्छया गन्तुम् अनुज्ञे ।
- (1) कृत्वान्तम् ..... ।
  - (2) ल्यबन्तम् ..... ।
  - (3) तुमुन्नन्तम् ..... ।

13. संस्कृतभाषाया अनुवदत् ।

(क) गृहण्यकृत रूपकाव्याग्रह माणां कृडीयाटु.

Koodiyatam is a Sanskrit theatrical performance.

(ख) नाट्यशास्त्रातीतील्लै चेत्यितावाणां भृतमुग्नी.

Bharathamuni is the author of the Natyashastra.

(ग) कृष्णां नाट्यवाच् इरु गृहण्यकृत कलारूपमाणां.

Krishnanattam is also an art form in Sanskrit.

14-17 प्रश्नानां उत्तराणि निर्देशानुसारं लिखत । प्रत्येकं चत्वारः अङ्काः ।

14 नृत्यां 17 वाज्ञान्त्रिकं चेत्याङ्गार्थेन नीतिशुलगुणवित् उत्तराणेषु तु क.
 ओरुपाणीगुणां 4 लघुरं वीतां. (4 × 4 = 16)

14. अधो रेखाक्रितानां पदानां स्थाने समानार्थकपदानि कोष्ठकात् उद्धृत्य खण्डिकां पुनर्लिखत ।

तदा शीतलः अनिलः विचचाल । मेघः अमृतम् अवर्षत । नचिरेणैव वृक्षः पल्लवितः पत्रैः शाखाभिः च सम्पृष्टः यथापूर्वं परिणतिं प्राप्तवान् । तत्र एकस्यां शाखायां वृक्षः तां दोलायितुं प्रचक्रमेऽप्तैः ।

(सज्जातपल्लवः, दोलनं कर्तुं, परिणामं, जलदः)

15. अथः प्रदत्तस्य श्लोकस्य गद्यक्रमं लिखत ।

आत्मना बलवानेष ज्ञानपूर्णश्च बालकः ।

अवर्धत समं पित्रोरद्भुतानन्दशान्तिभिः ॥

आत्मना _____ बालकः बलवान् _____ च _____ अद्भुतानन्दशान्तिभिः _____ अवर्धत ।

16. पारस्पर्यमनुसृत्य योजयत ।

राक्षसः - विष्णुगुप्तः ।

चाणक्यः - पर्वतकस्य पुत्रः ।

मलयकेतुः - वृथलः ।

चन्द्रगुप्तः - नन्दवंशस्य प्रधानमन्ती ।

17. अर्थानुसारं क्रमीकृत ।

जीवितविजयार्थं मनोनियन्त्रणम् – अनिवार्यं भवति ।	कर्तिमहकुशलात् मनमूलीरैषे चेसपदत्युत्तमा आग्रहायित्रूपां गौतमेष्वागात् ।
उपबोधमनसि परिवर्तनमपि योगेन साध्यम् ।	योगशब्दात्पूर्वं मनमूलीरैषे श्रुतीकरणात्तीकात्युत्तमा मार्प्य तीर्त्तुमेष्वागात् ।
कर्मकौशलं मनसः स्थीर्यम् आश्रित्य तिष्ठति ।	श्रीवीत पीज्ञायततीकात्तीकात्युत्तमा आगीपाक्षुगांगा ।
योगशास्त्रं मनसः विमलीकरणाय उपायं निर्दिशति ।	उपबोधायमनमूलीरैषे पतिवर्त्तताव्यु योगशब्दात् साध्युगांगा ।

18-22 प्रश्नेषु चतुर्णाम् उत्तराणि निर्देशानुसारं लिखत । प्रत्येकं पञ्च अङ्काः ।

18 मुत्तले 22 वात्याक्षरे श्रोतुमुलाल्लिले 4 एश्वर्यातीकात् उत्तरमेष्वातुक.
आगीलांगां 5 ग्रेहां वीता० (4 × 5 = 20)

18. प्रस्तुताप्रस्तुतानि योजयत ।

प्रस्तुतानि	अप्रस्तुतानि
आवासः	यमः
प्रियसखीमाला	विषम्
कन्दर्पः	हरिणी
मलयजपङ्कः	जालः
राधा	विपिनम्

19. यथोचितं योजयत ।

- गीतागोविन्दम् – तापसी
- सालारम् – के. श्रीकुमार॒
- शारिका – भगवद्गीता
- आषा मेनोन् – जयदेवः
- कृष्णः – वृद्धसदनम्

20. प्रादेशिकभाषाया अनुवदत ।

- आत्मनाथवियोगात् ब्रणितात्मा यशोधरा भूतकालस्मृतिषु व्यापृता अभवत् ।
- तत्र भवान् छन्देन सहैव जनपदं द्रष्टुं प्रतिष्ठत ।
- वार्धक्यं रोगमरणं च साधारणमेव हि ।
- यशोधरे ! जीवितस्य वेदनामहजानम् ।
- दृष्टानां हेतुं परिचिन्त्यामि ।

21. गद्यभागं पठित्वा अथः प्रदत्तानां प्रश्नानामुत्तराणि लिखत ।
 वीतरागभयक्रोधानां यतिवर्णाणां मनसि ईदृशी द्वेषभावना वर्तते चेत्, विना विलम्बं समस्तं संन्यासिकुलम् अधर्मे पतिष्ठति इति न सन्देहः । क्षुतीडितम् एवं मन्दिराङ्कणे बद्ध्वा ताडैः दण्डयति चेत् अयं रोदनसम्मिश्रः वायुः श्वसनयोग्यो न भवेत्, तस्मात् अहं इतः गच्छामि इत्युक्त्वा अन्यत्र अगच्छत् ।
- (1) “समस्तं संन्यासिकुलम् अधर्मे पतिष्ठति इति न सन्देहः” – कुतः ?
  - (2) अयं रोदनसम्मिश्रः वायुः श्वसनयोग्यो न भवेत् । कुतः ?
  - (3) गद्यभागस्य उचितं शीर्षकं लिखत ।

22. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।
 क्रोधात् भवति सम्मोहः सम्मोहात् स्मृतिविभ्रमः ।
 स्मृतिप्रशंशात् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात् प्रणश्यति ॥
- (1) सम्मोहात् किं भवति ?
  - (2) बुद्धिनाशः कस्मात् संभवति ?
  - (3) बुद्धिः इति पदस्य समानार्थकं पदं कोष्ठकात् चित्ता लिखत ॥ (धीः, आत्मा, धैर्यः)
  - (4) श्लोकस्य आशयं स्ववाक्यैः लिखत ।

23-26 प्रश्नेभ्यः त्रयाणाम् उत्तराणि लिखत । प्रत्येकं षड्ङ्गाः ।

23 अुत्तरं 26 वर्णत्वाऽप्य चेतात्प्रज्ञात्वा ज्ञात्वा उत्तरं 3 ऐश्वर्यात्मीयं उत्तरं रमण्यतु क.
 6 ग्रन्थां वीता ॥

$(3 \times 6 = 18)$

23. अथः प्रदत्तेषु इष्टतमं श्लोकं चित्ता आस्वादनटीकां रचयत ।
- (1) नयनविषयमपि किमलयतत्परम् ।
 कलयति विहितहुताशनकल्पयम् ॥
  - (2) सरसमसृणमपि मलयजपङ्क ।
 पश्यति विषमिव वपुषि सशङ्कम् ॥
  - (3) स्तनविनिहितमपि हारपुदारम् ।
 सा मनुते कृशतनुरिव भारम् ।

24. कथास्तम्भं क्रमीकुरुत ।

- शारिकाया: स्नेहे, ममतायां, आर्द्रतायां च सनुष्टा तापसी वृक्षं शारिकां च अनुगृह्णाति ।
- शारिका व्याधस्य लक्ष्यमभवत् ।
- शारिका वृक्षं त्यक्त्वा गन्तुम् अशक्ता ।
- व्याधस्य शरेण वृक्षः विद्धः विषबाधितः च ।
- वृक्षः यथापूर्वं परिणितं प्राप्तवान् ।
- शुष्कं वृक्षं त्यक्त्वा सर्वे गतवन्तः ।

25. प्रदत्ता: सूचना: पठित्वा पदमश्री पी.के. नारायणननम्प्यार् महोदयस्य जीवनचरितं लिखत ।

जननम् - 27-05-1926

देश: - किल्लिकुरीशिमङ्गलम्, लक्किटि, पालक्काद् ।

पितरौ - पदमश्री माणिमाधवचाक्यार् श्रीदेवीनड्यारम्मा च ।

कर्मरङ्गः - कूटियाङ्गम्, नड्यार्कूत्तु, पाठकम् ।

रचना: - अन्तकवधम्, श्रीकृष्णचरितं, नड्यार्कूत्तु, मन्त्राङ्कम्

पुस्कारा: - पदमश्री, केन्द्रसंगीतनाटक अक्कादमी – फेलोशिप् ।

26. अध: प्रदत्तं गद्यभागं संगृह्य लिखत ।

पुरीतः कोणार्कं प्रति पन्था एका ऋजुरेखा भवति । मार्कि ३२ कि.मी. परिमितं दूरं वर्तते । पन्थानम् उभयतः आवासस्य लक्षणमपि न दृश्यते । प्राचीना: ग्रामाः तेषु प्रान्तेषु विलयीभूताः इति प्रतीयते । पन्थानं प्रविष्टे जगन्नाथस्य रथोत्सवश्रुतयः शनैर्मन्दीभूताः इव अनुभवेयुः । अस्यां धन्यस्थल्यां विराजमाने सूर्यां सङ्कलिप्ते अलोकसामान्ये मन्दिरे आराधना न भवति । कोणार्कमार्गं प्रविष्टे एव वयं तस्य इतिहासस्य सङ्कीर्णखनीषु अवगाढा: भवामः ।

ओडीषाया: भूस्थितिरस्माभिः नात्र अतिगम्यतेऽधुना, परन्तु पुरावृत्तानाम् आत्मार्पणानाश्र प्रकाशखण्डानि एव । किञ्चिद्गमनेन उभयतः वनानि प्रत्यक्षमायान्ति । पबने वाति सति तेभ्यः कानिचन स्वरवैचित्राणि आविर्भवन्ति । शिलाकाण्यानां प्रौढं भूतकालमेव ते स्वराः स्मारयन्ति । नागरिकतायाः स्पर्शम् अननुभूयमाने तस्मिन् काननान्ते भारतसंस्कृते: ज्यातिशिशुरं रूपत्कुर्वन्नासीत् ।

27-28 प्रश्नस्य एकस्य उत्तरं निर्देशानुसारं लिखत । अष्ट अङ्कः ।

27 ମୁହାର୍ଦ୍ଦିଲୀ 28 ପରିଯୁକ୍ତ ଚୋତ୍ତୁଣ୍ଡାଳୀର୍ଜ ଏତେକାଳୀଲୁହୁ କରିବ୍ଲୁଗତିର୍ବ୍ୟାପ୍ତିରେ ଉତ୍ତରମ୍ଭୁତୁକ ।
8 ମୁହାର୍ଦ୍ଦିଲୀ ପିତା ।

(1 × 8 = 8)

27. पटकथां लिखत ।

कोऽपि मां स्पृशति.....का एषा ? शारिका सहसा प्रबुद्धा ।

“वत्स !”

शारिका पुरतः स्मिताननां काञ्चन तापसीम् अपश्यत् ।

“अम्ब प्रणामः ।”

“शारिके ! जानामि सर्वं वृत्तान्तम् । सम्यगाचरितं भवत्या । तव स्नेहस्य, ममतायाः आद्रतायाः च फलं नूनम्
प्राप्थसि ।”

तापसी वात्सल्यपूर्णे चक्षुषा तां विलोक्य स्मितमुखी अभूत् ।

28. संगणकीयभाषाविज्ञानमधिकृत्य सूचनानुसारम् उपन्यासं लिखत ।

सूचना : विविधाः भाषाः, यान्त्रिकभाषा, स्वाभाविकभाषा, स्वाभाविकभाषान्तरितं मुखम्,
स्वाभाविकभाषाविश्लेषणम्, यान्त्रिकानुवादः, वाणीसंश्लेषणम्, व्याकरणविधि: